СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 4. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 5. січня, 1922. VOL. XXXI. No. 4. Jersey City, N. J., Friday, January 5, 1923. THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

РОБЛЯТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТИ АМЕРИКИ В ЕВРОПЕЙСЬКИХ НАРАДАХ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Нині зроблено в сенаті перший активний та рішучий крок для затягнення Злучених Держав в европейські справи.

Таким кроком являється внесення арканзського сенатора Робинсона, після котрого президент Гардинґ мавби установити за згодою та порадою сенату представника або представників до аліянтської репараційної комісії, котра має установити висоту відшкодовання, яке має заплатити аліянтам Німеччина.

Сей крок треба вважати важною політичною подією передусім з огляду на приїзд до Злучених Держав американського представника в Анґлії Гарвея.

Проти внесення сенатора Робинсона почалася сейчас кампанія, ведена непримиримими прихильниками повної інтернаціональної ізоляції (відосібнення) Злучених Держав та непримиримими ворогами Ліґи Народів. Їх іменем сенатор Рід, котрий, хоча демократ, свого часу вів безпощадну кампанію проти Ліґи Народів, має завтра внести внесення, противне внесенню Робинсона. Ходять чутки, що прихильники Ла Фолета мають стояти проти Робинсона.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАВЕТУВАВ ЗАКОН ПРО ВОЄННІ ПЕНСІЇ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Президент Гардинґ заветував (відмовив свого підпису) ухвалений недавно конґресом проєкт Берсама про піднесення пенсій вдовам по жовнірах Горожанської та Мексиканської Війни.

Відсилаючи закон назад до конґресу, президент заявляє, що закон коштувавби уряд яких 108 міліонів долярів річно, що значна частина того пішлаби на вдови, які виходили за ветеранів богато літ по скінченню війни, та що в той спосіб далобся кепський примір на будуче, так що за одно поколїннє Злучені Держави моглиби наухвалювати подібних пенсій на суму пів міліярда долярів.

СОРОК МІЛІОНІВ НА НОВІ БУДІВЛІ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Секретарі (міністри) скарбу та почт предложили спільно конґресови домагання визначення 40 міліонів долярів на ціли будови нових почтових будівель.

НОВИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Кокс, републиканський конґресмен з Тексас, вніс внесення на обмеження іміґрації до 2 процент того числа, яке було в Злучених Державах в 1890. році.

Як відомо, теперішний закон обмежує число іміґрантів кождого краю до 3 процент числа іміґрантів того краю в 1900. році. Як каже внескодавець, його внесення побільшить число іміґрантів з країв північно-західної Европи.

ЗА ДОПУЩЕННЄМ БІЛЬШОГО ЧИСЛА ІМІҐРАНТІВ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Перед іміґраційним комітетом палати послів відбулося переслухання, підчас котрого представник товариства кравецьких підприємств домагався знесення 3-процентового обмеження та допущення більшого числа фахових робітників.

Представник кравецьких варстатів заявив, що шапи не мають достаточної скількости робітників.

ХОЧУТЬ ЗНАТИ УРЯДНИКІВ, ЩО НЕ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ПРОГИБІЦІЇ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Мерілендський конґресмен Гил зажадав нині в конґресі від конґресмена Апшо подання імен тих урядників, за котрих він знає, що вони не перестерігають прогибіційного закона.

Домагання Гила було відповіддю на недавну заяву Апшо, що й публичні урядники і члени палат конґресу ломлять прогибіційний закон.

Апшо заявив, що сповнить волю конґресу.

ХОЧУТЬ УСТАЛЕННЯ ЦІН НА РІЛЬНИЧІ ПРОДУКТИ

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Републиканський сенатор з Норт Дакоти Лед вніс нині в конґресі внесення, щоби федеральний уряд усталював ціни на рільничі продукти (вироби).

Усталювання, після проєкту, малоби відбуватися в той спосіб, що уряд мавби утворити „американську стабілізаційну (усталюючу) корпорацію", яка малаби мати 100 міліонів долярів вкладового капіталу, а котрої всі уділи малиби бути закуплені урядом; ся компанія купувалаби від фармерів а потім продавала безпосередно споживачам збіже, цукор, вовну та бавовну. Вона малаби вести маґазини (вергавзи) і малаби мати право заборонити вивіз средств поживи поза границі краю.

ШІКАҐОВСЬКА ГОРІВКА ЗАБИЛА 17 ЛЮДИЙ

Федеральні урядники для виконування прогибіційного закона обчисляють, що з приводу свята Нового Року в Шікаґо померло від горівки 17 людий. Всі алькоголічні смерти були потверджені урядовими лікарями.

СЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА УКРАЇНСЬКІ ПРИВАТНІ ШКОЛИ В НАШІЙ ГАЛИЧИНІ.

УКРАЇНЦІ, РАТУЙМО РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ! ЙДІМ З КОЛЯДОЮ ХАТА ВІД ХАТИ.

ЗІБРАНІ ЖЕРТВИ ВІДСИЛАЙМО ДО ОБЄДНАННЯ, 817 НОРТ ФРЕНКЛИН СТР., ФИЛАДЕЛФІЯ, НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

БОЛТИМОР, Меріленд, 3. січня. — Др. Меккойн, бувший мейор луиїіянського міста Мер Руж, обжалований тепер за участь в масовій убийчім нападі потайної орґанізації Ку-Клукс-Клена на двох горожан сього міста, згодився поїхати добровільно до Луизіяни, щоби віддатися в руки суцових властий.

З ПРОЦЕСУ ЗА ГЕРИНСЬКУ МАСАКРУ СКЕБІВ

МАРІОН, ИЛИНОЙС, 3. січня. — Оборона пяти робітників, обжалованих за участь в масакрі скебів дня 22. червня м. р., предложила нині 14 свідків на доказ, що масакра була викликана появою збройних сторожів копалень в страйковім окрузі.

Свідки розказували в суді про рабунки, терирозовання та ревізії, доконувані безправно на прохожих нанятими компанією бандитами. Свідки зізнали також, що бандити були тими, що віддали перший вистріл та почали бійку, яка так тяжко скропилася на них самих.

НЕ ХОЧУТЬ ЧЛЕНІВ КУ-КЛУКС-КЛЕНА НА ДЖУРІ

Начальник Найвисшого Суду стейту Илиноїс видав рішення, що ні одна людина, що зложила присягу на вірність Ку-Клакс-Кленови, не може служити на лаві присяжних судів.

КНЯЗЬ АСЕКУРАЦІЙНИМ АҐЕНТОМ

Одна нюйорська асекураційна аґентура розкрила, що вона дає заняттє князеви Міґуелеви де Браґанса, другому синови Дон Міґуеля Браґанси, претендентан до португальської корони, а внукови португальського короля Міґуеля, що панував в Португалії від 1823. до 1834. року.

Принц каже, що він любить своє заняттє та що він вдоволений з „джабу".

ПІВМІЛІОНОВИЙ РАБУНОК

На паню Г. Шелкопф, жінку бофальського фабриканта, напали в Ню Йорку в навечерє Нового Року трох розбишак та забрало з неї перл та діяментів вартсоти цілого пів міліона долярів.

БУРЯ ОСЛАБАЄ

Напливаючі до американських портів кораблі доносять, що великий гураґан, що від кількох неділь бушує на Атлянтійськім Океані, починає вже ослабати. Кораблі приходять з менчим опізненнєм, як передше.

Через бурю спізнилася межи инчим до Америки анґлійська комісія для сплати воєнних довгів, вислана для переговорів з американським урядом.

ДУРАК І ЙОГО ГРОШІ

По дорозі з Канади в Ірляндію вступив до Ню Йорку якийсь Бовл. Ждучи на корабель, він волочився по місті. Коли зайшов до нюйорського акваріюм (рибник для показування всяких водних сотворінь) на Бетері, до нього підійшов якийсь незнакомий. По розмові незнакомий попросив його на келішок. Оба зайшли до салуну, де до них прилучився ще один. Сей запропонував гру „ту меч пеніс". Бовл зараз на початку виграв кілька центів, і один з його нових знакомих запропонував висшу ставку. Бовл згодився і за короткий час, граючи в доляри, стратив 58 долярів. Тоді його приятелі заявили, що вони спішуться до поїзду та пропали.

Нагле зникненнє грачів стало йому підозріле. Він доніс про се поліції, але ся не могла йому нічого порадити. На його щастє на другий день він знов стрінув одного зі своїх партнерів і казав його арештувати.

ВЕЛИКІ ДОХОДИ „СОКОНІ"

Нафтовий комітет в сенаті, переслухуючи представників найбільшого в світі нафтового підприємства „Стандард Ойл Ко.", довідався, що се підприємство заробляє на кождім ґальоні ґазоліни від 1 доляра до півтора цента. Від 1911. року підприємство заробило разом близько 254 міліони долярів.

Віцепрезидент підприємства побирав в 1922. році 47,500 долярів на рік, директор підприємства 32,000

ПАРУБКИ БЮТЬСЯ

В селі Ляцку, повіт Добромиль, в коршмі побилися парубки Теренко і Федьо Возьний. Теренко підчас бійки стрілив до Возного з револьвера і поклав його на місци трупом. Вбийника арештовано.

ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ ПРИ ОБЄДНАННЮ

Згідно з покликом Екзекутиви Обєднання в справі коляди на Рідну Школу в Галичині та утворення в тій цїли окремого Фонду Рідної Школи, пійшли з добрим прикладом наперед деякі громадяни, які зложили замісць святочних датки на згаданий фонд. Хто дальше зголоситься з такими жертвами ще в пору та пришле гроші на Рідну Школу на руки фінансового секретаря Обєднаня, п. М. Дармограя, сей буде виказаний в часописях — ще перед Різдвом.

До тепер зложили:

По $2.00: о. М. Кінаш, Евген Якубович, Антін Цукровський, І. Левицький, — всі з Филаделфії, Па і о. Лев. Левицький з Пасейк, Н. Дж.

По $1.00: Петро Кирилюк, Дмитро Штогрин, Текля Козаківна, Д-р. Юліян Чупка, Омелян Кульчуцький, Дмитро Остяк, М. Дармограй, Теодор Грицей, Іван Боросевич, Д-р. Семен Демидчук — всі з Филяделфії і Тимон Колодій з Вилмингтон, Дел. — Разом $20.00.

ПРИГОДА НАЧАЛЬНИКА ПОЖАРНОЇ СТОРОЖІ

Начальник пожарної сторожі в Елизабеті, Н. Дж., спішучись на Новий Рік, в своїм автомобили до пожару застряг в болоті так, що мусів аж кликати поміч других людий. Заким його витягнули з болота, пожарна сторожа вже майже опоралася з огнем.

КОМУНІСТИ В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ

З Варшави доносять до „Слова Польского": Соймовим послом став Ланьцуцькі, який одержав уже посольську леґітимацію. Прийшов він на місце посла Рибацького, який зрікся мандату. Хто буде другим комуністичним послом в польському соймі, дотепер не відомо. Оскільки Круліковського учасника „святоюрського конґресу" засудять, мандат обійме хто инший.

„КУЛЬТУРА" НОВОЇ РОСІЇ

Головний політичний заряд совітської Росії зорґанізував у Петербурзі спеціяльну шпіонську академію для домових дозорців. Під теперішню пору „академія" має 17,000 „слухачів". Такуж „академію" орґанізують і в Москві.

ЗАНОСИТЬСЯ НА РОЗБИТТЄ ПАРИСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АНҐЛІЯ ПОКИДАЄ ФРАНЦІЮ. — ФРАНЦІЯ ГОТОВА ДО ВІЙСКОВОЇ ЗИПРАВИ НА НІМЕЧЧИНУ.

ПАРИЖ, 3. січня. — Французький премієр Раймонд Пуанкаре виголосив нині на тутешній конференції у справі „воєнних відшкодовань" Німеччини довшу промову, в якій виступив проти анґлійського пляну на зменьшенє німецьких „воєнних відшкодовань" до 50 біліонів німецьких золотих марок.

Французький міністерський кабінет під проводом президента Франції, Александра Мільрана, відбув нараду, на якій постановив відкинути анґлійське предложенє з уваги, що воно нарушує версайський мировий договір, і премієр Пуанкаре у відповіді на предложенє Бонара Ло власне оперся на тій постанові.

Британський премієр Бонар Ло стоїть далі при своїм домаганню і каже, що він собі спокійно поїде домів, а Франція нехай собі робить, що думає.

Конференція має скінчитись позавтра, в пятницю.

У Франції вижидають з неспокоєм дня 15. січня с. р., коли то французьке правительство готовиться заняти німецьку углеву долину Рур яко запоруку сплачення її „воєнних відшкодовань".

ХОТЯТЬ ВІДДАТИ СПРАВУ НІМЕЦЬКИХ „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ" ДО ПОРІШЕННЯ ЛІҐИ НАРОДІВ

ЛОНДОН, 3. січня. — В анґлійських і французьких політичних кругах появляються голоси за сим, щоби справу вирішення питання про німецькі „воєнні відшкодовання" для аліянтів віддати Лізі Народів до розвязання.

Деякі анґлійські і французькі політики вірять, що се буде одинокий і успішний вихід з теперішнього безвихідного положення.

ВІСТИ З ПАРИЖА ВИКЛИКАЛИ В БЕРЛІНІ ПРИГНОБЛЕННЄ

БЕРЛІН, 3. січня. — Вісти з аліянтської конференції в Парижі вплинули пригноблюючо на тутешні фінансові круги. Спершу була надія, що Франція прийме анґлійський угодовий плян полагоди „воєнних відшкодовань", але по заяві Франції ся надія пропала і німецькі фінансові й економічні круги попали в зневіру, вижидаючи і найгірших наслідків сеї конференції для Німеччини. На тутешній біржі німецька паперова марка нині ще більше впала. За одного американського доляра давали тут 7,500 німецьких марок.

БОЯТЬСЯ, ЩО Й ЛОЗАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЖЕ РОЗБИТИСЬ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 3. січня. — В кругах тутешньої близкосхідної конференції зачинають побоюватись, що у випадку, якби розбилась аліянтська конференція в Парижі, могла би також розбитись і лозанська конференція.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ВЖЕ ТРІЛІОН ПАПЕРОВИХ МАРОК

БЕРЛИН, 2. січня. — Німеччина зачала новий 1923-ій рік тріліоном паперових марок.

Досі скількість уже перейшла 1,000,000,000,000 і далі збільшується, а вартість дальше зменьшується.

РОСІЙСЬКИЙ ЦАР ЗНОВУ СМЕРТЕЛЬНО ХОРИЙ

ЛОНДОН, 3. січня. — Сюди наспіли вісти з Риґи, столиці Латвії, які повідомляють з Москви, що голова большевицького „совнаркома", Микола Ленін, знову тяжко занедужав. Він мав уже третій апоплектичний удар.

При ньому є лікарі із Західної Европи, але його окруженє стратило надію на його подужанне.

Большевики числяться вже з тим, що Ленін не подужає і про се прилюдно говорять. Недавно говорив Леон Троцький, що з приводу тяжкої недуги Леніна вороги большевизму сподіваються перевороту, але, як казав, ще є другі большевики, котрі його заступлять. На заступника ладиться власне Леон Троцький і його шваґер Леон Каменев. Одначе всетаки большевики не вірять, аби хто другий по смерти Леніна міг удержати большевицьку владу в Росії.

ЛЯХИ НАМАГАЮТЬСЯ БРАТИ УКРАЇНЦІВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ДО СВОГО ВІЙСКА

ЛЬВІВ, 10. грудня. — До тутешнього українського дневника „Свобода" доносять з Журавна:

Ледви що минуло одно лихо — вибори, починається бранка. Станиславівське воєвідство оголосило в журавенськім окрузі польськими і українськими афішами, а також устно через всі громадські уряд способами тут практикованими (через тарабанення або сурмачів) бранку від 11. до 23. грудня, 1922, річників 1900 і 1901 без ріжниці народностий. Тутешній громадський уряд вже наперед хоче знати скількість і якість пописових і зарядив добровільне зголошенне вже на 3. грудня, 1922. Та дарма, бо не лиш з Українців ніхто не зголосився, але і не всі Поляки й Жиди ставились. Дня 5. грудня надійшло сюди війско. Українські пописові вижидають спокійно дальших подій.

АНҐЛІЯ ПЕРЕЧИТЬ ТУРЕЦЬКІ ВІСТИ ПРО ПОВСТАННЄ В МОСУЛІ

ЛОНДОН, 2. січня. — Британське міністерство кольоній заперечує, начеб в нафтовій області Мосул вибухло повстанне,

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіти і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЯК СКЛАДАЮТЬ НАРОДНІЙ ПОДАТОК.

Мала громада Ґлестонберрі, Конн., за спонукою свого провідника Луки Сидорака перевела у себе загальне оподаткованнє поперед усіх інших громад. Там всього двайцять кілька людий, але зате кождий наложив на себе добровільний податок. Деякі поплатили за пів року відразу, інші за три місяці. Разом прислано до Обєднання $30.75.

В далеким закутку, відбиті від прочих Українців, в місті Гюстон, Текс., живе 5 Українців. З них чотирох оподаткувало себе по одному долярови на місяць, а їх провідник, М. Балабан, по $5.00. Прислано перший податок у висоті $9.00.

Одиниці, кромі вже виказаних, зложили: Гр. Пипюк, Еллентавн, Па., $5.00; Никола Левицкий з Джерзи Сіті, Н. Дж., $3.00; свщ. др. М. Копачук $10.00; о. В. Сполітакевич, Йонкерс, Н. Й., $12.00; др. Юліян Чупка, Филаделфія, Па., $10.00; др. Мирослав Сіменс-Сіменович, Шикаго, Ілл., $25.00.

САМОЗНИЩЕННЄ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Від часу прогібіції в Америці грає найпоганійшу ролю — муншайн. Дійсна горівка, чистий алькоголь чи розпущений але без отрути не творять тілько шкоди що тепер вчасі забороненої горівки ізсіх алькогольних напитків творить муншайн.

По всяких святах появляються з ріжних міст в Америці поіменні повідомлення про те, кілько осіб померло від муншайну, кілько осліпло, а кілько тяжко захоріло. Богато свояків і знакомих прочитає останню суму вістку про них в ґазеті, хотяй ще день передтим ані не думали, що вони помруть, осліпнуть, або тяжко захорють.

Головною виною сього муншайнерського нещастя не є прогібіція, ані самий муншайн, але ЛЮДСЬКА ГЛУПОТА. Прецінь нині вже кождий чоловік знає, що муншайн се небезпечна трутина. Знає не тільки з читання і з бесіди але і з досвіду, бо бачить дуже часті випадки смерти, осліплення і знищення організму кількома келішками муншайну, а мимо того не відхрещується тої отрути, але пє і другим дає. Прецінь кождий чоловік вистерігається отрути. Як на фляшці написано „Отрута", то не буде її пити. А мимотого, як отрута називається „муншайн", то тисячі не жахаються її вилити — у себе, у свій організм, до найделікатнійших тканин свого організму. Також дає її сю трутину другим і ще принаглює.

Неодин не хоче дати 10 долярів на рік на народню ціль, або не хоче стратити одного дня праці для народньої справи, але на певну отруту себе самого і дітий своїх радо дає одного вечера 10 долярів, і радо віддає сій отруті в жертву своє здоровле і своє житє...

Чи не свідчить се, що причиною того всього нещастя є людська глупота?

Всі українські громади працюють пильно і щиро для зорганізовання і просвічення всіх громадян. Робота тяжко іде. Але муншайнерам їх РУЙНУЮЧА РОБОТА іде легко. Богато людий іде до них, щоб дали їм отруту і ще й платять за сю злочинну приступу. Платять солоно...

Се найгірший ворог, бо то ворог САМОЗНИЩЕННЯ загніздився серед Українців в Америці.

Як українська еміґрація в Америці хоче жити; як не хоче згинути і пропасти передчасно, так пора не думати і говорити, але сейчас взятися і раз на все покінчити з тою отрутою в українських хатах.

От приходить українське свято Різдва Христового. Безперечно, що в сей величний і красний день і отрута буде стукати під дверми українських хат в Америці, аби її пустити до середини, поставити на стіл і приняти не як се, чим вона є, значить як отруту, але як се, чим вона не є, себто як здоровий напиток. Що-ж тоді українські громадяни скажуть і що зроблять? Чи зроблять як розумні люди та викинуть отруту і копнуть за двері; чи може приймуть, обріхуючи себе свідомо, і будуть троїтись та ще за отруту заплатять? Чи пійдуть добровільно на самонищеннє і самознищеннє?

Се залежить від стану просвіти серед українських громад.

Просвічені українські громади і громадяни викинуть вже на сьогорічне Різдво муншайн зі своєї хати і ще плюнуть за ним. Вони спокійно вдоволяться хочби чистою водою, або легким (півпроцентовим) пивом чи безалькогольними напитками. Розумному чоловікови до такого зрозуміння легко прийти.

Але декуди ще трафляться глупі і темні люди, котрі не розуміють, яку до хати приймають отруту і яке самознищеннє на себе накладають. З отсими найбільше горе.

Отже їх повинні розумні і просвічені люди освідомити. Повинні їх вирятувати з пропасти самознищення.

День сьогорічного Різдва нехай буде днем аґітації проти муншайну, проти самознищення Українців в Америці. А успіх сеї аґітації виратує українську іміґрацію в Злучених Державах від загибелі. Виратує її для української нації і для її дорогого імени.

ПАМЯТАЙТЕ НА
ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ

Українські громади в Америці Бороніть Рідний Край, памятайте на Фонд Негайної Допомоги. Складайте жертви громадно і шліть їх до:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

СТРІЛИ--БЛИСКАВИЦІ.

Замордованнє нового польського президента Нарутовича. — Блискучий доказ „стабілізації" внутрішніх відносин у Польщі. — Державний труп аж проситься щоб його поховали.

(Від власного кореспондента).

Три стріли, які дня 16. грудня впали у Варшаві і смертельно влучили у нового президента польської републики Нарутовича — це не звичайні стріли. То були три блискавиці, які немов беньгальським вогнем освітлили густу чорну хмару, що обгортає польську державу.

Коли ми перед тижнем писали про зріст внутрішнього розкладу в Польщі й для доказу послалися на становище, яке заняла ендеція супроти нового начальника держави, то нам і в голову не могло прийти, що та сама ендеція так швидко дасть ще кращий, ще виразнійший доказ нездатности польського народу до державного життя. Не минуло й тижня, як вона про це постаралася. Цим разом не тільки для нас, але й для цілого світу.

Міродатні польські кола силкуються забити світови баки, ніби-то убийник Нарутовича, маляр Невядомскі — людина ненормальна, яка не відповідає за свої вчинки. Польська преса править теревені про те, що Невядомскі перед 5 роками (!) впав з трамваю і ушкодив собі голову. Але разом з тим ніхто не може заперечити того факту, що Невядомскі в останніх роках завзято кинувся до політичної діяльности й **був членом ендецької партії**. Як, що він і не був найманим знаряддем у руках ендеції, то в кождім разі він без сумніву стояв під її впливом і поділяв її ненависть до „німецько-жидівсько-українського" президента.

Характеристична подробиця. Англійський амбасадор Мілер оповідає, що за кілька хвилин перед атентатом він зложив свої вінчування новому президентови. Нарутович на це йому відповів, що слушніше було би на місце ґратуляцій зложити йому **кондоленцію...** По кількох хвилинах упали стріли. і Мілерови справді більше нічого не лишалося, як зложити кондоленцію. Але з боку Нарутовича то не могло бути звичайним передчуттєм. Він **знав**, що його життя є в небезпеці. Він у цім наочно міг переконатись, коли, шість днів перед тим їхав серед барикад до соймового будинку. Ендецькі діти обкидали його сніговими кульками під час тої поїздки, але він знав, що в Польщі від сніговиx до олов'яних куль — один лише крок.

Не маємо особливих причин жалувати за Нарутовичем, **як політиком**. Хоч ендеція його й називала „німецько-жидівсько-**українським**" президентом і хоч українські посли з Волині то Холмщини справді віддали за нього свої голоси, проте не можемо забути, якої політики він додержував супроти України, бувши міністром закордонних справ у „кабінеті коншерної курки" Новака. Це той самий Нарутович, що провадив з віденським урядом пертрактації в справі видалення української уряду Петрушевича з території австрійської держави. Це той самий Нарутович, що перед кількома тижнями виступив перед польськими журналістами з заявою, що відкремленнє Східної Галичини від Польщі — це „дитячі фантазії". Нарешті, це той самий Нарутович, за якого мовчазним чи може й активним благословенством зґвалтовано найсвятіші права Східної Галичини переведеннем у ній виборів до польських парляментарних установ і розписанням на її території бранки до польського війська.

Для „українського" президента таке поступованнє є ніби-то й не дуже знамените, і на своїм новім становищу президента держави Нарутович у найкращім випадку може провадив би ту саму політику, яку провадив Пілсудскі, в тім числі й ту саму політику що до Сх. Галичини. Супроти України Лях все буде Ляхом, незалежно від його особистих якостей та прикмет.

Та це не може перешкодити нам прилучити свій голос до того крику глибокої огиди та зневаги, що вирвався з грудей цілого думаючого світу при першій вістці про варшавський морд. Можемо це зробити з тим чистійшим сумліннєм, що, як недавно перед цілим світом показав процес Федака, **до засобів української національної тактики політичне мордерство не належить**. Степан Федак буквально тримав у своїх руках життя Пілсудського, коли дня 25. вересня 1921 р. випустив свої стріли перед львівським ратушем. Він легко міг застрілити Пілсудського, але **свідомо** цього не зробив. Так саме могли українські старшини обсипати польського міністра Скірмунта кулями замісць обкидати його тухлими яйцями в галі віденського готелю. Вони також **свідомо** цього не зробили.

Тому ніхто не посміє запідозрювати нас у фарисействі, коли прилучимо свій голос до обуреного голосу цілого культурного світу з приводу огидливого морду, доконаного польським політичним фанатиком над новообраним президентом власної держави.

Але ніхто не може нам і не решкодити у витягненню тих політичних і національних консеквенцій, які випливають з цього морду. Консеквенції ті, зрештою, витягає разом з нами також цілий світ.

Від часу основання нової Польщі минуло вже сім літ, коли рахувати від часів німецької окупації. Инші новотворені держави середньої та Східної Европи—Чехословаччина, Фінляндія, Естонія, Лотва, Литва — істнують не так давно, а проте процес їх внутрішньої стабілізації вже значно поступив наперед. Чи може собі хто уявити, щоб у цих державах знайшовся такий — скажім, не політичний фанатик, а божевільний, — який заніс би руку на свого президента? Чи може собі хто-небудь уявити, щоб у Празі, Гельсинґ-Форсі, Ревалі, Ризі чи Ковні — відбулись-такі вуличні сцени, які відбулись у днях 10—12. грудня у Варшаві?

Для нас, як для найблизчих сусідів Польщі, останні варшавські події не уявляють собою нічого несподіваного чи неможливого. Українські міродатні чинники вже пятий рік безуспішно стараються переконати світ, що Польща в її нинішній формі не є здатна до державного життя. На власній шкірі український нарід зазнав і зазнає державні методи польської шляхти й польської „демократії". Та до нашого голосу лише слабо прислухалися.

Тепер світ має **обективні** докази справедливости наших тверджень. Поляки власними руками копають могилу для своєї держави. Справді для чого українські терористи стали-б забивати польських державних мужів? Поляки їх самі забють. Для чого Україні міли-б саботувати хід польської державної машини. Поляки його самі саботують у знаменитий спосіб.

Тому ми й назвали варшавські стріли блискавицями, бо вони яскраво освітлюють перед цілим світом анархічну, нездатну до державного будівництва польську вдачу. Це не стріли, а **символи** — символи польської сваволі, польської імпульсивности, нерозважности. Найлютійший ворог польської держави не зробив би їй гіршої послуги, не зблимував би її так ганебно, як це зробили останні варшавські події, аранжовані руками найбільшої й найсильнішої польської політичної партії.

Коли кораблі, проплаваючі в морі, бачуть що якийсь корабель потопає, то вони не гають часу на неможливе врятованнє цілого потопаючого корабля, а рятують те, що можна врятувати — живих людий і найцінніше майно. Польський державний корабель, гнилий від самого початку, тепер потопає у всіх на очах. Його капитани й матроси не тільки не дбають о порятунок корабля, а ще пробивають у нім нові дірки, щоб він швидче пішов на дно. Чи не крайня-ж пора для пропливаючих мимо кораблів занятись рятованнем того, що ще дається врятувати з польського державного корабля? Чи не крайня пора тепер, в останню дванайцяту годину, подумати про державну долю Східної Галичини, силоміць запакованої чужими опікунами на гнилий польський корабель?

„Живий труп" польської державности аж проситься, щоб його поховали. Він вже смердить. Даймо отже мертвим ховати своїх мерців. Але живі не повинні при тім терпіти!

Берлін, 18. грудня.

Радянин.

БРИТИЙСЬКІ ТРЕЙД-ЮНІОНИ

В послідним річнім зібранню Конгресу Британських Трейд-Юніонів відбутім в Савтпорт в місяци вересни минулого року (1922) приймало участь 716 делеґатів заступаючих 157 юнійних організацій з загальним числом 5,065,170 членів. На попереднім річнім зібраню (1921) було 810 делеґатів, які заступали 171 організацій і 6,390,523 членів. Зменшение числа юнійних організацій пояснюється тим, що богато юній обєднуються (амалгамуються). Одначе зменшенє числа членів на звиш двайцять процент представляє дійсну втрату для британської трейд-юнійної організації.

Конгрес відкинув великою більшістю голосів проект Ґенеральної Ради, щоб вона мала право до певної міри акцію окремих трейд-юніонів в індустріяльних конфліктах. З принятих резолюцій важніщі:

1. Щоб правительство подбало о працю для безробітних робітників та о відповідне удержанннє для тих, для кого праці не можна найти. В звязку з тим конгрес заявився рішуче за зміну Версайського договору і за привернення товарообміну з Росією; одно й друге на його думку облегчить теперішнє безробіттє в Европі.

2. Домаганнє, щоб негайно вирішено справу німецьких репарацій.

3. Щоб Німеччину і Росію прийнято до Ліґи Націй на тих самих правах, які мають прочі члени Ліґи.

4. Заява за 44-годинний робочий тиждень і державні пенсії для матерей.

5. Признаннє для робітничих гільдій.

6. Протест проти зменшення державних видатків на освіту.

Конґрес приняв на себе обовязок спільно з Робітничою Партією фінансувати Дейлі Геральд і на покритте кошттів підвисшив щорічну оплату юнійних організацій о чотири центи від кождого члена. Таким способом британський юнійних рух забеспечив собі щоденний орган.

ГОЛОД НА ЗАПОРОЖУ

Московська большевицька газета „Економіческая Жизнь" повідомляє, що на Запорожі голод знов зростає. Одержаних на листопад 350,000 пудів хліба не вистарчає. В деяких місцях зареєстровані випадки голодової смерти. Особливо пострадали від неурожаю 13 волостей мелітопольського повіту. В звязку з голодом серед селянства почався рух де переселення в инші губернії.

ЯКЕ МАЄ ЗНАЧІННЄ СХІДНА ГАЛИЧИНА?
НІМЕЦЬКИЙ ГОЛОС ПРО УКРАЇНСЬКЕ ПОВСТАННЄ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Одна з найбільших і найповажнійших німецьких ґазет „Кельніше Цайтунґ" (виходить тричи на день в Кельні, над Райном) помістила дня 30. падолиста м. р. п. з. „Українське повстаннє у Східній Галичині" статтю, яка обговорює останні події у Східній Галичині. Се одна з многих статий, присвячених в останніх часах німецькою пресою східно-галицькому питанню.

Подаємо тут з неї деякі цікаві політичні міркування:

„Східна Галичина не байдужа для західних великих держав. Її географічне положеннє робить її перехідним мостом поміж Польщею і Румунією та поміж Чехословаччиною й Україною. Колиб Східна Галичина стала самостійною державою, вона могла би стати легко посередником поміж російською совітською федерацією і середньою Европою без французької контролі. Перстень, який творить „мала антанта" (Чехословаччина, Югославія, Румунія) супроти Росії і України, був би проломаний. Бажана Франції тісна злука між Польщею і Румунією булаб загрожена. Крім того політичного значіння має Східна Галичина ще велику вагу задля своїх природних богатств, особливо для Франції. Польському правительству ходить у Східній Галичині про те, щоб удержати там далі істнуюче від соток літ панованнє польської великої посілости і польської бюрократії. ОДИНОКА ПРАВНА ПІДСТАВА, ЯКУ ПОЛЬЩА МОЖЕ ПОДАТИ НА ОПРАВДАННЄ СВОЄЇ ПРЕТЕНСІЇ НА СЕЙ, КРАЙ, СЕ ХИБА ТІЛЬКИ ІМПЕРІЯЛІЗМ І ЗАБОРЧА ЗАХЛАННІСТЬ.

„Але український нарід у Східній Галичині занадто свідомий національно і занадто освічений, аби мав мовчки і без опору підпадать польському пануванню. Прастара суспільна, національна, культурна і релігійна ворожнеча до польських панів поставила українське населеннє в оборонне становище, яке не жахається ніяких способів. Як довго був там ще слід надії на те, що прийде дійсно до виконання права самоозначення для Східної Галичини, так довго українське населеннє займало супроти Поляків становище відпорне, але вичікуюче. Але коли почало щораз більше показуватися, що Поляки, не здержувані ніким, забираються до того, щоб узяти сей край з своїо необмежену владу, тоді українське населеннє стратило терпець і вхопилося самопомочі."

Тут слідує докладний опис боротьби українського населення Східної Галичини проти польської окупації шляхом терору й оружної сили.

Стаття кінчиться такою увагою:

„Отсі події у Східній Галичині се поважна небезпека для польської держави. Силою Поляки не опанують сеї країни, бо власне безоглядне польське насилле викликало теперішні страшні відносини. Також такі дрібничкові способи як обласна автономія, не поможуть, богато. БО НЕМА МОЖЛИВОСТИ ПОНЕВОЛИТИ МАЙЖЕ ЧОТИРИ МІЛІОНИ ЛЮДИЙ, ЯКІ МАЩУТЬ БАЖАННЄ САМОСТІЙНОСТИ І ТІСНО ЗРОСЛИСЬ ІЗ ЗЕМЛЕЮ НА ЯКІЙ ЖИЮТЬ."

БУКОВИНА І ЇЇ ЗАСТУПНИЦТВО У ВІДНІ.

Про долю української частини Буковини мало хто знає. Українські часописі на Буковині не сміють в сій справі нічого писати, а заграницею також малощо було згадано в пресі про сей забутий куток української землі.

Якже представляється справа зеленої Буковини на міжнародім форум? Щоби ліпше зрозуміти теперішній стан справи, треба вернутися аж до жовтня, 1918. Вже під конець жовтня, 1918, сформувалась Буковинська Делеґація Української Національної Ради у Львові, що уконституувалась була з бувших парляментарних та соймових послів Галичини і Буковини. Коли Румуни мимо спротиву заняли наш край в падолисті, 1918, мусіла Буковинська Делеґація, що мала свій осідок в Чернівцях, покинути рідне місто і вести з чужої землі акцію в ціли визволення краю від румунської окупації. В грудни, 1921, доповнилася вона новими членами і відтоді провадила дальше безупинну працю в сім напрямку.

В сім часі вислала Буковинська Делеґація ноту до Найвисшої Ради в Парижі в справі звільнення північно-західної Буковини та злучення її з цілою українською територією, в першій мірі зі Східною Галичиною, якої державно-правне становище мало бути вирішене в найблизшім часі. Дальше запротестувала Буковинська Делеґація проти третього артикулу Севрського договору, який передав деякі українські части Буковини Румунам, і домагалась ревізії того договору, особливо згаданого артикулу. Треба згадати, що сей договір не є ще ратифікований. Буковинська Делеґація виготовила була матеріялиna ґенуенську конференцію, які малося зужити при порушенню питання Східної Галичини. Кромі того прийшла Буковинська Делеґація з матеріялами на конґрес приятелів Ліґи Народів в Празі в червні, 1922, де виготовила нову ноту-протест проти румунських насильств над населенням північно-західної Буковини, домагаючись притім, щоб питаннє української части Буковини було вирішене враз із справою Східної Галичини. Буковинська Делеґація вислала у квітні, 1922, протест до ґенерального секретаря приятелів Ліґи Народів проти румунського терору. Крім того вислала відозву до українського народу Буковини. Навязала тісні відносини з Комітетом Визволення Буковини в Америці. А щоб мати засоби для ведення своєї праці, оголосила Буковинська Делеґація в американських часописях поклик до заморських братів о матеріяльну поміч.

Наші заморські земляки відгукнулись радо на сей зазив і спішать з датками для рідної справи, щоб і собі причинитись до великого визвольного діла нашої нещасної країни.

Краєве населеннє томиться тепер під ярмом румунського боярства, але вірить непохитно, що всіми зусиллями праці в краю і заграницею, визволимо скоро нашу вузшу Батьківщину та злучимо її до Великої Рідної Землі.

ІРЛЯНДСЬКА БОРОТЬБА В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ПІДПАЛИ.

В Березові Вижнім, на Гуцульщині, невідомі особи спалили будинок польського „Сокола". В звязку з тим арештовано Симчича.

В Акришорах спалено 2 стирти сіна власности польського війта. Арештовано Ілька Записяка, Петра Бойчука з сином. Того останнього комадант жандармерії Макс тортурував в нечуваний спосіб, щоб вимусити зізнання. МАЛОГО ХЛОПЦЯ ПІДВІШУВАНО НА МОТУЗІ, щоби він признався до вини і видав тих, що спалили стирти.

ІЗ СТРИЙСЬКОЇ ВЯЗНИЦІ.

Жандарм Лесняк тяжко побив арештованого Ілька і Матвія Сушку з Волосянки. Обидвох побито так, що їх обличча були залиті кровю. Таксамо Романа Безушка бив агент Стецула канчуками в пяти та прикладом в груди. Свідки: Гузар П. і Бехер. До вязниці приведено уг. сем. Олексу Смика, а опісля відставлено до Львова.

З БРИГІДОК ДО ЗОЛОЧЕВА.

Дня 28. падолиста вивезено зтюрми „Бригідки" у Львові до вязниці в Золочеві транспорт політичних вязнів (інтелігентів, селян, мущин, жінок і дітий) ОКОЛО 30 ЛЮДИЙ ЗАКУТИХ В КАЙДАНИ. Се люди з Камінеччини і Бузеччини.

ПОЛІТИЧНЕ ВБИВСТВО.

Львівська польська „Газата Цодзенна" доносить, що в Дрогобиччині невідомі особи стріляли в ночі з крісів до міщанина Угрина і поклали його на місці трупом. Кореспондент тої газети додає, що Угрина замордували Українці за участь у польських виборах.

БУКОВИНА ПІД РУМУНСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

Румунські окупанти, які заняли наш край завдяки своїй військовій перевазі в падолисті, 1918, нищать його тепер під кождим зглядом. Договори із Сан-Жермен і Севр не признали Румунії Буковини, бо відносну більшість населення творять Українці, яких начисляє навіть румунський уряд на 303.000 душ. Після тих договорів має Румунія лише право мандату на Буковину до того часу, поки не злучать її до Української Держави. Тому то стараються Румуни знищити цілковито українське життє, щоб тим способом надати краєви румунський вигляд і по можности задержати його.

Відтак взялись вони до нищення українських шкіл. Школа являється в ниніших часах одним з найбільших народних скарбів. Вона просвічує, виховує, образовує молоде поколіннє; вказує йому шлях до поступу, культури, і надає народови сили й могутности.

Та для наших ворогів наша рідна школа сіллю в оці. Румунський окупаційний уряд ніяк не може погодитися з тим, щоб ми мали свої народні і середні та фахові школи, ба навіть катедри української мови й історії в університеті. Мов скажені звірі кинулись вони на наші школи і почали закривати одну по другій. Одним почерком пера закрили вони в шкільному, році 1920/21 — 85 народніх шкіл. Пізнійше позакривали ще деякі так, що число закритих зросло до 90. В тих школах училось 16,000 українських дітий. Тепер сі діти не мають де вчитись. Поминувши вже те, що вчасі війни не вчились діти і виросли анальфабетами, забираючи румунські окупанти і всім іншим дорогами школи, щоб таким робом знесилити наш нарід на будуче. Та не досить того! Бо вони позакривали навіть всі наші середні школи. На 305,000 душ мали ми тільки три гімназії в Кіцмані, Вижниці й Чернівцях, два учительські семинарі в Чернівцях та рільничу школу в Кіцмані. Вже перед війною конечно було закладати й приватні школи. Така приватна реальна гімназія була у Вашківцях і приватний жіночий семинар в Чернівцях. Розуміється, що було ще замало тих шкіл. Та тимчасові адміністратори нашої країни не то що забороняють засновувати за наш грубо плачений податок нові школи, а позакривали всі істнуючі, ба навіть і приватні, що мали право прилюдности. Щоб завершити своє руйнуюче діланє, видали розпорядженнє, після якого жадна новозаснована українська приватна школа не сміє одержати права прилюдности.

Університет — також не полишили. Обидві наші катедри не обсадили дотепер, а професорам теольогам української народности заборонили викладати. При сім зрумунізували університет і в той спосіб відібрали нашим студентам змогу студіювання.

Ані протести ні меморанди ані інтерпеляції, ані депутації — нічого тут не помогли. Український нарід не має права мати свої школи. Він мусить платити податки, але вони зуживаються на удержанне румунського війська та „сігуранци" (тайної поліції).

Потім кинулись до румунізації нашої церкви. Релігійний фонд, який має міліярдові маєтки і належить наспів Українцям і Волохам, зрумунізували і не признають Українцям жадного права до нього. Наших священиків переносять в румунські сторони, в українські села надають румунських, а нашим молодим священикам не дають зовсім посад. Священикам приказали правити службу Божу по румунськи, так що наші люди не мають тепер своєї церкви. До теольогічного семинаря неприймають Українців. Румунські богослови нападають в каплиці підчас богослуження на остали українських і дуже часто приходить до острих перепалок в церкві.

Всі наші політичні партії окрім соціял-демократів порозвязували. Українські товариства в більшій части закрили, а ті, що ще остались, закривають. Навіть пожарні товариства розвязують. Членів правління товариств звичайно арештують та запроторюють їх під замітом „головної зради" в тюрми.

Наших молодих людий забирають безправно до війська і силують їх служити румунській державі. При війську забороняють їм навіть говорити по українськи, а тих, що мимо того говорять, бють так, що люди вмирають. В більшій части втікали наші молодці, а коли котрих приловлювали, били до смерти. Такі оргії справляли собі здичілі румунські старшини з нашими людьми, яких називають „дезертирами". в касарні Альбрехта в Чернівцях, а щоб прохожі люди не могли чути розпучливих криків мучених людий, грала при тім музика і заглушувала все...

Чого вже допускаються румунські варвари в нашому краю, нехай послужать отсі приклади. В одному селі вивісив румунський старшина свою шапку на паль і приказав людям кланятись їй... В другому селі склакали всіх людий до громадського уряду обступили їх військом та скорострілами, а присутний молодий старшина бив їх. І таких випадків є маса. Колиб хто хотів лише десяту часть написати того, що в нас робили і роблять Румуни, треба було би на те кілька десять грубих томів.

Всіх урядовців, що не присягли на вірність румунській державі прогнали, а тих, що остались, переносять в більшій части до Румунії. Нема вже й одного українського інтелігента, який би вже не був кількакратно арештований; нема й одного селянина, який би вже не був катований.

До того заселюють наш край спровадженими Румунами, яким дають поле і всякі привілеї в громаді і тим згіршують так незавидне життє наших селян.

Під таким нечуваним терором живе 305,000 тисяч людий. І се не в Азії, ані в жадних інших диких країнах, а таки тут, в самій Европі, замкнені від культурного світа ланцюгом румунських диких орд, які під цей час мають силу над нещасною, малою країною.

(„Буковина").

ЕКСПЛЬОЗІЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ФАБРИЦІ

У фабриці текстильно-галянтерійних виробів у Львові при Капітульній площі наступила експльозія газів у печі, наслідком чого кафлева печ вилетіла у воздух і поранила тяжко кількох робітників. Жертви праці відставлено до лічниці.

ПРИВІТ ЛЬВІВСЬКІЙ „СВОБОДІ" З ЮГОСЛАВІЇ

Нам прислано таке письмо: Українські студенти в Загребі разом зі співробітниками найбільшого юго-славянського дневника „Обзора" засилають Редакції „Свободи" щирий привіт і бажання успіху в боротьбі за свободу. Слідують підписи.

ПОДЯКА.

Складаю сердечну подяку Українському Народному Союзови за підмогу в сумі $50. Я потерпів через зломанне руки і був змушений нещасною долею вдатися до нашого Українського Народного Союза о поміч. Уряд У. Н. Союза мою просьбу узглядив і мене нещасного поратував у горю допомогою в сумі $50.00. Я ще раз складаю подяку Українському Народному Союзови і всім членам і желаюналишій славній організації розвитку, зросту і розцвіту. — **Михайло Сталений**, член бр. св. Петра і Павла, від. 165 У. Н. С. в Борнсайд, Шікаго, Илл.

Амвросій Метлинський.

КОЗАК ТА БУРЯ.

Як то в бурю по небові галас повстане,
В чорних хмарах так грякне, що страх!
І за хвилею винирне хвиля та й гряне,
Й озоветься в лісах, на горах:

Чи не той то козак, що де стане,
І земля там потане?
Чи не той то козак, що де гляне,
І трава там зовяне?

Чи по степові з вітром гарцює не той то козак,
Од якого тікає Татарин і Лях?
Чи не він то гука, перескакує гору й байрак,
І на вражі полки сипле кару і жах?

Як же то вранці
В червоній хмарці
Сонце виплаває,
Чи не з чужини
То до дівчини
Козак приїжає?

Не одсувайте кватирки в вікні,
Не обступайте широких воріт,
І старі і дівки й молодиці!
Бо вже не грає козак на коні,
Бо вже не стогне земля од копит:
Бо вже умер чорнобривий, умер білолиций!

Як він вертався з краю чужого в свій дім,
Та як він їхав в долині,
Буря повстала, загуркотіло, і грім
Впав, повалився в долині!

Як розігнало-ж ті хмари і геть понесло,
Глянуло сонечко, знову усе процвіло!

Що-ж то в долині? чи дуб рясний ліг?
Ні, козаченько найкращий поліг!...

ПОРОГИ НА ДНІПРІ.

Починаючи трохи нижче міста Катеринослава, по Дніпровому дні розкидана велика сила каміння (граниту). Місцями немов хто навмисне перегородив ріку величезними камінням — де більшими, де меншими. Де каміння під водою, де повипиналось воно поверх води. Де-не-де оця камяна перегожа йде від берега тільки до половини ріки, або до течії, або хоч і трохи далі, та все-ж не досходить до другого берега. Таким чином між берегом і оцим камінням є ще доволі широка смуга ріки, і по тій смузі судно може плисти безпечно, не чіпляючись за каміння. Отакі перегороди звуться заборами.

Инша річ пороги. Це вже цілий ряд каміння, більшого, ніж на заборах; а головне, те що каміння лежить лавами, одна вище другої. Звісно — вода переплигує через те каміння з великою силою; бо, вдарившись об камінь, вона ніби зупиняється, ніби відскакує назад — на те, щоб розігнавшись, підплигнути вгору, переплигнути через камінь і прожогом упасти з нього. Видима річ, що через те на порогах великий гомін води і великі гори срібновидного шуму.

Забор на Дніпрі вельми багато, але порогів хто налічує 13, хто — 9, а хто — тільки 7. Найбільші і найвидатніші пороги: Кодак або Кодацький, Сурський, Лоханський, Дзвонецький, Ненаситець або Дід, Лишній і Вільний.

Перший поріг — Кодацький — ще не дуже небезпечний; на всякий спосіб не такий як Дід або Ненаситець. Та взагалі через усі пороги плавба небезпечна; без умілого і дотепного проводиря ніхто і ні на якому судні через пороги не перепливе; а коли відважиться, так неминуче набереться великого лиха, шкоди, а часом і головою поляже. Проводять судно через пороги лоцмани (проводирі); це, так мовити, споконвічні, природженні господарі порогів. Щоб провести гаразд судно через пороги, треба великої умілости, треба добре знати Дніпро і його вдачу; силою чоловік тут нічого не вдіє; треба, щоб проводир був людиною і сторожкою і меткою. До цього проводирі призвичаюються змалку.

Обовязок лоцманський тяжкий, претяжкий! Переправляти судна через пороги річ не тільки трудна, але й для життя небезпечна.

На виду лоцмана так і одбивається відвага; знати, що його не лякає небезпечність на порогах: він звик до неї. Пороги, їх страшенний гук, ревучі хвилі Дніпрові — усе те лоцманові свій брат і не злякає його.

Найбільше пливуть через пороги плоти; потім барки завдовки 20—25 сажнів, завширшки не більш, як 7 сажнів; байдаки 18—21 сажнів завдовжки барку і берієотїаї і берлини 10—16 сажнів. На барку иноді навантажать 30 тисяч пудів ваги; на байдак не більше 15 тисяч, а на берлину 6—8 тисяч пудів. Перевозять на оцих суднах найбільш: дерево на дрова і на будівлі, хліб, льон і т. і.

Обдивившися як слід судно, переглянувши усю його снасті, обрядивши усе як слід, лоцман перед тим, як рушає судно від берега, наказує всім, хто є на судні, сісти; через хвилину, другу велить встати і молитись Богові. Картина незвичайно урочиста! Всі люди навколишках, усі звели очі до неба; де в кого по обличчі біжать сльози; на всіх лицях знати щиру молитву, щире благання ласки Божої.

Минуло 10—15 хвиль могильної тиші. Молитву скінчено. „Батько" лоцман підвівся; за ним і все товариство; кождий подався до роботи.

Линву одвязали від причалу, прибрали її і якорь на судно. „Батько" озирнувся навкруги, зняв шапку, ще раз тричі перехрестився на схід сонця і голосно гукнув: „Рушай!" Пішла веслам робота: тільки срібні бризки летять; судно рушило, пливе шпарко. „Батько" стоїть посеред судна, зложивши навхрест руки; пильно, не зводячи очей, спостерігає він водяний шлях і кермує робітниками.

— Шабаш! — командує „батько". Гребці спинились гребти; веслам і рукам спочин: сама вода несе судно. Але ось незабаром десь здалеку чуєте ви — наче листя в гаю од вітру шумить; на хвилях де-не-де починають плигати „зайчики" (біла, пухка, немов бавовна, піна).

— До стерна! гукнув „батько".

„Діти" положили весла і, швидко кинувсь до стерна, обступили його в дві лави.

„Вартуй! Пильнуй! — каманде „батько".

Ба! Зараз почнеться перший поріг — Кодацький перша переправа. Треба вартувати!... На судні тиша... Чутно тільки голос „батька"-керманича.

Поріг Кодацький складають чотирі лави; завдовжки він 150 сажнів, вода на ньому падає з висоти більш сажня. Перше, ніж доплисти до Сурського порога, треба обминути чималo островів і забор; між останніми є немало й небезпечних. Вже недалеко найближчого порога простягся до лівого берега ріки величений камінь Вир. Трохи далі вниз впливається в Дніпро з правого боку річка Сурає тут же чималий Сурський острів, а в кінці його починається Сурський поріг.

Поріг цей невеликий — 70 сажнів завдовжки. Вода падає з висоти на півсажня; Сурський поріг лоцмани вважають зовсім безпечним. Далі вниз може з півверстви лежить третій поріг, Лоханський. Тут уже лоцманові треба добре пильнувати, бо Лоханський і довгий (215 сажнів завдовжки) і небезпечний. Вода на ньому падає з висоти півтора сажня.

Проплившн трохи далі і минувши вже Стрільчу забору, неможна не звернути уваги на камені Багатирі: один біля берега в воді, другий на суходолі супротилежного берега. В народі про оці величезні камені є ось який переказ:

Колись то за давньої давнини зійшлися два велитні український і турецький; перший стояв на правому березі ріки, другий на лівому. Ото-ж почали вони через Дніпро гукати один до одного. Той каже: „сУтупи ти мені оці землі!" А той „Не уступлю! Ти уступи!" — „Коли так, — каже український велитень, — давай поміряємось силами, хто дужчий!" — „Давай і давай!" Ото кождий з них відколупав собі від скелі по камінюці, та й ну жбурляти один на одного каменем через ріку. Кинув Турчин — камінь його не долетів на суходіл, упав біля берега в воду; а Українець як жбурнув, так його камінь перелетів через Дніпро і впав геть на суходолі. Бачить Турчин, що нічого не вдіє, і каже до Українця: „Бери собі землю, а я піду де-инде" — і пішов. А на тому камені, що на лівому боці, так і досі, мовляв, знати слід рук, що брався за камінь український велитень за камінь український велитень.

Нижче верстов на чотирі пять від Лоханського порога лежить четвертий по ряду — Дзвонецький поріг.

Він тягнеться трохи не 130 сажнів; вода падає з висоти трохи менш 1 сажня. Цей поріг теж не дуже небезпечний. Нижче Дзвонецького порога, за великою Тягинською заборою лежить два острови; Пісковатий і Козел. Отут біля Козла „судна" спочивають трохи, ніби набирають духу і відваги, щоб перейти гаразд Ненаситецький поріг. Вже на острові чутно, як гомонить „Дід". „Батько" знов кличе „на молитву!" і знов твориться щире благання у Господа Бога „щасливої дороги". Страх огортає душу мимоволі. А жахатися вже чого!...

— Готуйся!... Відра, лопатки на поготові! До стерна! — гукає „батько". Сам він уже коло стерна; тут же коло нього чоловіка 20—30 робітників, міцних, покірливих, готових кожде батьківське слово, кождий рух його виконати, не зважаючись, в одну хвилину.

Ледви судно минуло Раків Камінь, як видко стало сивочо „Діда". І справді, він не тільки сивий, але й білий. Бачиш цілу гору води! Шум, ціна збивається клекотом і бе вгору срібною дощем. Що-хвилини холоднішає в душі. А „батько" і вусом не моргне — увесь він увага і тільки увага. Під той час „батько" ні про що більш в світі не думає-не-гадає, як про своє судно та про „Діда".

Довжина всього „Діда" далеко більш верстви. Вода падає з висоти $2\frac{1}{2}$ сажнів. Коли згадаємо, як надзвичайно прудко тече вода від порога Дзвонецького, яка її велика маса переливає через ті лави, то зрозуміємо, як страшенно гукаегомонить „Дід", з якою силою у цьому місці справді „реве та стогне".

„Хто на морі не бував, той страху не видав" — є така приказка, а я скажу, що не треба бувати на морі — досить переправлятися через Ненаситець, щоб зазнати страху більш, ніж можна зазнати його на морі.

З якою силою жене вода судно через „Діда", досить сказати, що судно перебігає увесь поріг за три хвилини. Ці три хвилини здаються трьома роками. Не диво! Судно скрипить, тріщить, — аж наче стогне, так стогне, так його бе і стискає на порозі вода. І от за ці три хвилини може судно обернутися в скіпки, а з людей і сліду не буде. Тим то легко зрозуміти, чого почувають усі люди на судні, як тільки воно перебіжить поріг. Аби минути останній камінь, усі люди на судні, як одна людина, кидаються навколішки і дякують Богу... За Дідом будуть ще пороги, але то вже що?... іграшка! Найбільш небезпечне місце на Ненаситецькому порозі лежить в кінці його і зветься воно Пеклом.

„Доки минеш пекло, буде тоб й холодно й тепло", говорять лоцмани і говорять велику правду. Крий Боже, як судно або плот не будуть одну хвилину кермовані, як треба, і зачепляться за камінь — тут їм і кінець!

Олександер Конйський.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД І УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ

Український Центральний Комітет у Варшаві вніс до польського уряду у Варшаві меморіял в справі поводження польської влади з політичними емігрантами з Великої України. В меморіялі наводяться слідуючі факти: 1) 16. травня рівенським старостою заарештовано і вислано на большевицький кордон 10 українських старшин і козаків, між ними полк. Цимбалюка й поручника Домащука. Полк. Цимбалюкові вдалось з дороги втечи, решта попала до большевиків й була розстріляна. 2) Борщівським старостою в липні місяці був відсланий назад до большевиків член Української Академії Наук проф. Безбородько з матерю і жінкою. Проф. Безбородько був розстріляний большевиками. 3) 19. жовтня перейшла совітський кордон група повстанців в 21 чоловік; повстанців посаджено в лодзінську тюрму для відсилки до большевиків. 4) 2. грудня з Здолбунові арештовано й відправлено за большевицький кордон українських старшин Кравчука і Димовича; арештовані по дорозі кинулись під потяг. 5) В Рівному сидять для відсилки за большевицький кордон українські повстанці Аверко Куровський і Макар Шмаркатюк.

СОТІ РОКОВИНИ ЛУЇ ПАСТЕРА

Сего місяця минає сто літ від дня уродин відомого французького ученого і досвідника природи Луї Пастера. Та сказати, що Пастер був великий учений, з окрема химік і бактеріолог, тими словами ще далеко не буде оцінено його праці і заслуг. І як би працю та заслуги людини міряти мірою того добра, яке вже зробила людям, тоді імя Луї Пастера треба записати поміж найбільшими в історії людства.

Луї Пастер був основоположник тої науки, яку називають бактеріольогією. Він відкрив новий світ — світ так званих мікро-организмів, дрібнесеньких, простим оком невидних живих сотворінь. Сегодня вже мабуть кожда людина знає, що таке бактерія. Та що єсть такі бактерії і що єсть ріжні роди бактерій, се власне відкрив Луї Пастер.

Те відкриттє показало причину хоріб та разом з тим дало людям можливість лічити хороби і охоронятись від зараз і пошестей. Коли сегодня заразливі хороби можна з успіхом лічити і коли пошести не винищують людей так масово як колись і взагалі можливе не допустити до їх поширення, так се заслуга Луї Пастера.

Особливо важні були также його досліди на фермантацією. Він дослідив, що причиною ферментації є власне живі организм, бактерії і що для всякого рода ферментації є окремі організми. Взагалі, він сказав, можна поділити її на дві кляси: бактерії, які потребують воздуху і такі, що доспівають найліпше, коли воздуху мало або й зовсім нема. Ті посліди мали незвичайно велике практичне значінне для пекарства і для виробу вина та пива. У всім світі тепер вже відомий пастерівський спосіб охорони молока від зараження і зопсуття; дякуючи йому міліони дітей уникнули зарази і слабости.

Для хліборобства Пастер заслужився своїми дослідами над хоробами домашних звірят та дробу. Та здається найбільш голосною і певно не найменшою його заслугою був винахід ліку на страшну хоробу скаженини.

В біології Луї Пастер доказав, що всяке життє походить від попереднього життя. Для науки химії він кинув світло на химічні основи життя. Для мінералогів лишився його фундаментальний твір про будову кришталів.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбувся 17. грудня 1922 на котрім вибрано отсей новий уряд: С. Каплун, предс.; П. Головка, з. предс.; А. Сисак, кас.; М. Верета, з. кас.; В. Могильський, секр.; М. Грегоращ, з. секр.; М. Юркевич і М. Паращак, контрольори; Я. Ілків і М. Балко, доглядачі хорих; І. Малицький і М. Болко, прапорники; Р. Остапчук, дверник. Також повідомляється, що звичайні мітинги в 1923 році будуть відбуватись в першу неділю по 15-ім. Проситься контрольорів з року 1922, щоби явились на перший мітинг і здали свое справозданне з минувшого року. Як не являться, заплатять кару від 5 до 10 долярів. — С. Каплун, пр.; В. Могильський, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Тов. Запорожська Січ, від. 98, повідомляє, що річний мітинг відбувся 10. грудня 1922, на котрім вибрано слідуючий новий уряд на 1923 рік: А. Комаринський, кошовий; О. Слупецький, місто кошовий; С. Франків, секр.; П. Даньчишин, м. секр.; Д. Лабяк, кас.; С. Михалюк, з. кас.; Ігн. Ворко і Т. Гапа, контрольна комісія; С. Дідула і О. Здацкевич, опікуни хорих; А. Герич і П. Діжа, тростіси; В. Чмир, хорунжий; І. Комаринський капітан. — П. Даньчишин, кошовий; С. Франків, секр.

ГОЛИЙОК, МЕСС. Отсим подаємо до загальної відомости, що річний мітинг тов. ім. Тараса Шевченка, від. 171 відбувся 10. грудня 1922 на котрім вибрано отсей уряд на 1923 рік: С. Шевчук, предс.; І. Довгань, кас.; В. Бурко, писар; Г. Серединський і Мих. Провода, тростіси. Мітинги будуть відбуватися в другу неділю по першім, точно о годині 2.30 при 345 Парк стріт. Проситься всіх членів точно являтись на мітингах. — В. Бурко, секр.

НЮ КЕНСИНГТОН, ПА. Дня 17-го грудня відбувся річний мітинг бр. св. Михаїла, від. 296, на котрім зістав вибраний отсей новий уряд на 1923 рік: М. Пельчар, предс.; М. Гарачмак, з. предс.; Г. Волошинович, секр.; П. Курвач, з. секр.; І. Лобур, кас.; І. Боднарчук, з. кас.; П. Скочиляс і П. Курвач, контрольори; А. Кіляр і С. Цепенюк, доглядачі хорих; І. Балабан, хорунжий. Мітинги відбуваються в кожду 3-ту неділю по першім в церковний галі о 2. годині сполудня. Проситися членів приходити на означений час.— М. Пельчар, предс.; Г. Волошинович, секр.

МИЛВОКІ, ВИС. Тов. Богд. Хмельницького, від. 47 повідомляє членів, що надзвичайний мітинг відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 14. січня 1923, в домі Михайла Адамчука при 807—50-та Евеня, Вест Алліс, Вис. До того повідомляється, що на річному мітингу на 1923 рік зістав поновлений тойсамий старий уряд, з дуже малою зміною: П. Магировський, пр.; М. Шимечко, з. предс.; Ф. Барсук, секретар; В. Гр. Стасюк, заст. секр.; М. Адамчук, кас.; Настя Барсук, з. кас.; Г. Брензей і П. Михайлишин, контрольори; Марія Магировська, опікунка хорих. — Ф. Барсук, секр.

ДЕ БУДЕ У. Н. ХОР?

(Від 10. до 31. грудня в Мексика).

JANUARY 1923

Sat. 6. Los Angeles
Sun. 7. Fresno
Wed. 10. San Francisco
Thurs. 11. San Francisco
Fri. 12. San Francisco
Sun. 14. Travel
Mon. 15. Portland
Tues. 16. Tacoma
Wed. 17. Vancouver, B. C.
Thurs. 18. Seattle, Wash.
Fri. 19. Spokane
Sat. 20. Moscow, Idaho (Matinne)
Sat. 20. Pullman, Wash. (Evening)
Sun. 21. Travel
Mon. 22. Boise, Idaho
Tues. 23. Idaho Falls, Idaho
Wed. 24. Ogden, Utah
Thrus. 25. Salt Lake City
Fri. 26. Provo, Utah (Matinee)
Sat. 27. Pueblo, Colo.
Sun. 28. Denver, Colo.
Mon. 29. Colorado Springs
Tues. 30. Kansas City
Wed. 31. Leavenworth

ДОПИСІ

СКРЕНТОН, ПА.

З українського протестаційного віча.

Наше місто вважають гніздом кирпинників і большевицьких підбрехачів, а всетаки удалось тутешній українській громаді скликати дня 17. грудня, 1922, народне протестаційне віче, на яке всі ті кирпинники і підбрехачі не спромоглися би (розуміється, вони скликували би, якби скликували, тільки „свідоме пролетарське віче").

На сьому вічу постановлено вислати протестаційні телеграми до Вашингтону і зараз таки їх вислано. Сі телеграми звучать:

До Президента Гардинга.

December 17, 1922.

To His Excellency,
The President of the United States,
Washington, D. C.

The American citizens of Ukrainian descent and Ukrainians residing in Scranton, Pennsylvania, following a mass meeting held to-day, beseech you to use your good offices in bringing about the cessation of the wholesale arrests, imprisonments, and executions, and other outrages being meted out by the Polish Government to the Ukrainians of East Galicia, the sovereignty of which country, under Article 91 of the Treaty of St. Germain, belongs to the Allied and Associated Poewrs.

Michael Kaminsky, Chairman
Basil Taras, Secretary.

До державного секретаря Гюса вислано такусаму телеграму.

До сенатора Пеппера.

December 17, 1922.

Hon. Wharton B. Pepper,
U. S. Senator, Washington, D. C.

We, American citizens of Ukrainian descent and Ukrainians residing in Scranton, Pennsylvania, following a mass meeting held to-day, solemnly implore you to lay a formal protest before the American Government against the oturages perpetrated by the Polish Government against the inhabitants of East Galicia, 72% of whom are Ukrainians. These outrages, which have continued since the close of the World War and have recently reached a white heat owing to the refusal of East Galician Ukrainians to take part in the unlawful Polish elections, are in part as follows:

Wholesale arrests, imprisonments, and executions, particularly of the intelligentsie; closing of the Ukrainian schools; transforming Ukrainian Churches into Polish churches. In other words, the gradual extermination of the Ukrainian population and culture.

In view of the foregoing atrocities and of the fact that the Allied and Associated Powers are, under Article 91 of the Treaty of St. Germain, the sovereigns of East Galicia, we beseech you, in the name of humanity and of the principles for which America fought, to intercede with the American Government to use their good offices in the stopping of this barbarism and in granting the people of East Galicia the inalienable right of self-determination.

Michael Kaminsky, Chairman,
Basil Taras, Secretary.

—o—

ВИЛМИНГТОН, ДЕЛ.

Протестаційне віче.

Читачі „Свободи" читають часті дописи з ріжних громад. Так само і наша громада в Вилмінгтон ніколи в народній справі не лишилася по заді. День 17. грудня, на котрий була заповіджена українська мобілізація, по Службі Божій о. А. Лотович оголосив, щоби на 2-гу годину зійшлися всі як оден, щоби запротестувати проти кровопійної Польщі, проти катовання нашого українського народа.

Не зважаючи на слоту, зібралися майже всі Українці вилмінгтонські, опріч тих що все спали іспсять і що не хотять чути плачу рідних братів та сестер в старім нашім краю, на галицькій Україні.

Віче отворив кошовий Січи, П. Левицький і представив зібраним, як слід, в якій справі нинішне віче має відбутися. Він покликав на секретаря М. Біяна. Відтак забрав голос Ст. Фігун і представив зібраним лист від свого товариша зі Львова, котрий описує, як він сам видів, що в однім дни проклятi Ляхи замкнули 8.000 наших невинних людий, за то хиба, що уміють читати тай писати по українськи.

По тім предс. віча д. П. Левицький покликав на бесідника нашого заслуженого робітника вилмінгтонської громади д. Тимона Колодія, який у горячій бесіді вияснив справу „Обєднання" і заохотив, щоби кождий Українець став членом тої патріотичної організації та щоб усі складалисьмо народний податок на визволенне рідного краю.

По цім були перечитані резолюції, які ухвалено одноголосно, і які вислано до сенаторів і репрезентантів стейту Делавар.

Резолюції звучать:

1) Ми, Українці з Вилмінгтону протестуємо проти окупації Східної Галичини Польщею і домагаємося негайного усунення польських війск, які допускаються всіляких звірств і тероризують автохтонне українське населенне.

2) Протестуємо проти знущання над українською інтелігенцією, проти безправних розстрілів наших українських громадян, проти екзекуцій наших людий, які стають в обороні наших прав, проти цілої безправної адміністрації наїзників.

Ці резолюції ми підписали як американські горожани і вислали до конгресменів і сенаторів нашого стейту. Телеграми були вислані в понеділок, а вислали їх Стефан Фігун, Михайло Біян і Григорій Косовський.

На ті телеграми ми вже одержали дуже прихильні відповіди, впевняючі нас, що справа Сх. Галичини буде порушена в сенаті і конгресі.

Крім того місцеві американські часописи подали докладний звіт із наших нарад.

Віче закінчено відспіванием „Не пора Москалеви й Ляхови служить". Наша громада доказала, що як завсіди, так і тепер, підіпре справу визволення українського народа цілим серцем і душею.

—o—

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Інформуймо Америку про нашу справу!

Хвальна Редакціє:—

В залученню пересилаю вирізку передрукованого „Поклику до культурного світа" з тутешньої місцевої часописи „Амстердам Івнінг Рекордер" з 21-го грудня, 1922, яку ся газета передрукувала зі „Свободи".

Я гадаю що Американці взагалі о много більше розуміють тепер нашу справу аніж се було перше і радо поміщують так важні для нашої народної справи поклики.

Ми в Америці живемо між культурним народом і до такого й себе зачисляєм, так не занехаймо-ж в кождій найменьшій місцевости постаратись о се, щоб сей поклик був поміщений в американській пресі. Нехай за перечитанием такого Американці знають які гаразди наш народ переносить під ляцькими окупантами. Нехай в слушний час і Америка скаже про нас добре слово. А будьмо певні, що скаже, коли більше буде про нас знати. А знати буде, коли ми будемо більше інформувати її. А інформувати можем, коли в кождій місцевости при теперішних ріжно города зборах і вічах виберем до сего комітет з кількох свідомих одиниць, котрі би виключно тим в разі потреби зайнялись.

Коли се зробимо, будьмо певні, що такі поклики й іншого рода пропаганда принесе нашому народови більше користи як ми в дійсности надіємось. Меньше говорити, а більше робити. Се на будучє. Однак щодо поклику, котрий був у „Свободі" ч. 293 (з понеділка, 18. грудня, 1922) то пожаданим є, щоби (де ще того не зроблено) сейчас і в кождій місцевости удатись до редакції американських газет і просити конечно о поміщенне. Пробуйте, а побачите, що се можливе. „Шукайте, а знайдете" „Стукайте, а відчинять вам" „Просіть, а дасться Вам".

Українець.

—o—

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Поміч для рідного села.

Сим оголошуєсь імена тих жертводавців котрі зложили свої жертви на допомогу в селі Почапах пов. Золочів Сх. Галичина. Збіркою занялись Теодор Сюрко і Іван Дух. — Жертвували слідуючі: Т. Сюрко, І. Дух, С. Дугай, В. Ч., К. Ференц, М. Клак, по $5.00, П. Гречаник, А. Терпляк, Ан. Макаровска, А. Гулик, П. Дворянин. А. Михалюк, М. Підлиська, Т. Орищин, М. Квас, К. Гнип, по $2.00. В. Пиндик, Анна Макаровська, К. Романовська, М. Тарнавский, Йосиф Юркевич С. Комаранський, Д. Мітулинський, Т. Вітковський, по $1.00. Йосиф Руцкий 50 ц. і Юрий Грицай 50 ц. Р. Войтіховський, А. Пясецький, М. Клементовський, І. Войтіховский по $1.00. Разом $63.00. За „дрефти" заплачено $1.00. Суму $62.00 вислано через „Американ Експрес Ко." Ч. 133706 на Зем. Банк Гіпотечний у Львові котра сума буде виплачена на руки Олекси Пиндика Провізора парохіяльного в Почапах. Рівнож на сім місци в імени комітету пар. в Почапах; всім жертводавцям складаємо сердечне „Спосибіг"

Теодор Сюрко.
Іван Дух.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую свого брата МИХАЙЛА ДЗЮБАН з села Поповичі, пов. Перемишль, Гал. Тому 6 літ переживав в Піцбург, Па. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: Mrs. Anna Dziuban Klimowych, 118 St. Marks Pl., New York City. 1-6

Пошукую краянів односельчан з села Свидів, почта Тлусте, повіт Чортків в ціли близшого познакомлення та найновійших відомостий з краю та рідного села. Василь Задорожний, 22 S. Union St., Elizabeth, N. J. 3-4

Пошукую свого товариша НИКОЛУ ГРАДОВСЬКОГО з села Лящки муровані, повіт Львів, Галичина. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: Oleksa Tymovcak, ukr. prac. oddel, Cs. voj. nemocnice pro plicne choroby v Chomutove, Czechoslovakia. 4-5

Пошукую другим разом своєї тети ТЕСИ МІНЬКО з села Морозовичі, повіт Новий Самбір. Замужна за Григорієм Козак з села Лужок. Вони перебували в Luzerne, Pa. тому пять або шість місяців. Хтоби о них знав або вони самі, прошу зголоситися ласкаво на слідуючу адресу: Miss Anna Sydoriak, 939 Dawson St., Bronx, N. Y. Хто подасть мені їх адресу, дістане нагороду. 01-02,4,5